

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 listopada 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił B. G. prawa do emerytury.

Decyzja została wydana na podstawie art.184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 roku, poz.748) oraz §2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 roku, nr 8 poz.43).

W uzasadnienia decyzji organ rentowy wskazał, iż ubezpieczona nie udokumentowała 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych (okresy te wraz z okresem uzupełniającym wynoszą 19 lat 10 miesięcy i 11 dni), nie udokumentowała również 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła ubezpieczona B. G. wnosząc o zmianę decyzji i przyznanie prawa do emerytury.

Podana, że przedłożyła w organie rentowym świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wydane w dniu 21 stycznia 2005 roku przez pracodawcę Ł. Zakłady (...). W świadectwie powołano się na zarządzenie nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 roku włącznie z wykazem A pozycja 1, 4 i 43. W świadectwie potwierdzono, że ubezpieczona wykonywała pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Podana, iż pracowała w okresie od 30 sierpnia 1989 roku do 31 grudnia 1998 roku na stanowiskach wymienionych w zarządzeniu. Ubezpieczona wskazała również, że uwzględniając pracę w gospodarstwie rolnym rodziców legitymuje się 20 letnim stażem pracy.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik ZUS wniósł o jego oddalenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona B. G. urodziła się (...). W dniu 14 października 2015 roku ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę.

Ubezpieczona nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. (wniosek – k.1 akt ZUS, I plik)

W okresie od 1 września 1975 roku do 4 czerwca 1977 roku ubezpieczona uczęszczała do szkoły zawodowej w Ł..

Rodzice ubezpieczonej prowadzili gospodarstwo rolne o powierzchni 2,14 ha w miejscowości B. w gminie Ł. w okresie od 1962 do 1973 roku (ojciec) i do 1986 roku (matka). Ubezpieczona mieszkała z rodzicami. (zaświadczenie – k.13 odwrót akt ZUS)

Matka ubezpieczonej L. N. była objęta ubezpieczeniem społecznym rolników indywidualnych. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego P. Terenowa w P. potwierdziła fakt opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników tylko przez L. N.. (kwestionariusz – k.10 akt ZUS I plik, pismo – k.9 akt ZUS, I plik)

Po ukończeniu 16 roku życia ubezpieczona pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców do czasu podjęcia pracy w (...) SA w Ł.. (okoliczności bezsporne)

Do stażu pracy Zakład zaliczył ubezpieczonej następujące okresy pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 31 maja 1976 roku do 30 czerwca 1977 roku oraz od 1 lipca 1977 roku do 3 października 1979 roku jako okresy uzupełniające pracy w gospodarstwie rolnym. (karta przebiegu zatrudnienia – k.22 akt ZUS)

W okresie od 4 października 1979 roku do 31 stycznia 2005 roku ubezpieczona była zatrudniona w (...) SA w Ł.. (świadectwo pracy – k.14 akt ZUS)

Ubezpieczona została zatrudniona początkowo na okres próbny 2 miesięcy - do 4 grudnia 1979 roku do przyuczenia w zawodzie zgrzeblarki. (umowa o pracę, akta osobowe, k.16)

Z dniem 11 grudnia 1979 roku powierzono ubezpieczonej obowiązki zgrzeblarki w Wydziale Dziewiarni. (aneks w aktach osobowych, k.16)

Od 15 września 1981 roku do 15 września 1983 roku ubezpieczona przebywała na urlopie wychowawczym. (okoliczności bezsporne)

Po powrocie z urlopu wychowawczego od 16 września 1983 roku ubezpieczona została zatrudniona na stanowisku zgrzeblarki. (umowa o pracę w aktach osobowych, k.16)

W związku przedstawionym zaświadczeniem lekarskim stwierdzającym V miesiąc ciąży z dniem 23 stycznia 1984 roku ubezpieczona została przeniesiona na stanowisko sprzątaczk. (przeniesienie w aktach osobowych, k.16)

W okresie od 29 sierpnia 1984 roku do 29 sierpnia 1989 roku ubezpieczona przebywała na urlopie wychowawczym. (zaświadczenie w aktach osobowych, k.16)

Po urlopie wychowawczym z ubezpieczoną została zawarta umowa o pracę od dnia 30 sierpnia 1989 roku. Ubezpieczona została zatrudniona w Wydziale S. i Farbiarni i powierzono jej obowiązki przyuczenia do zawodu szarpacz-zgrzeblarz do 1 miesiąca. (umowa o pracę w aktach osobowych, k.16)

Od 1 lutego 1992 roku powierzono ubezpieczonej obowiązki operatora maszyn rozwłókniających (szarpacza) i operatora maszyn zgrzeblących, a od 1 listopada 1993 roku operatora maszyn rozwłókniających (szarpacza) i operatora maszyn zgrzeblących czeszących.

Na stanowisku operatora maszyn rozwłókniających ubezpieczona miała wypłacane wynagrodzenie akordowe wg kategorii VIII, a na stanowisku operatora maszyn zgrzeblących wg kategorii VI.

Od 1 lipca 1996 roku powierzono ubezpieczonej obowiązki szarpacza – zgrzeblarza. (aneksy do umowy w aktach osobowych, k.16)

Od 1 stycznia 1998 roku ubezpieczona została przeniesiona do Wydziału Wytwarzania Produkcji na stanowisko zgrzeblarza-szarpacza i otrzymywała wynagrodzenie wg VIII kategorii. (aneksy do umowy w aktach osobowych, k.16)

1 lipca 2000 roku ubezpieczona wniosła o zmianę stanowiska ze stanowiska zgrzeblarz – szarpacz na stanowisko zgrzeblarz – szarpacz – pakowacz ścierek i kocy. (wniosek w aktach osobowych, k.16)

W okresie zatrudnienia ubezpieczona korzystała z urlopu na wychowanie dziecka w następujących okresach:

- 1) od 15 września 1981 roku do 15 września 1983 roku,
- 2) od 29 sierpnia 1984 roku do 27 lipca 1986 roku,
- 3) od 3 listopada 1986 roku do 29 sierpnia 1989 roku. (świadczenie pracy – k.14 akt ZUS)

(...) SA w Ł. wystawiły ubezpieczonej świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z którego wynika, iż w okresach:

- 1) od 4 października 1979 roku do 14 września 1981 roku,
- 2) od 16 września 1983 roku do 28 sierpnia 1984 roku,
- 3) od 30 sierpnia 1986 roku do 31 stycznia 2005 roku

ubezpieczona wykonywała w pełnym wymiarze czasu pracy prace zgrzeblarza, mieszacza rozwłóknarki, pakowacza na stanowisku: zgrzeblarz, szarpacz, pakowacz ścierek i kocy wymienione w wykazie A Dział VII pozycja 1 punkt: 1, 4, 43 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego. (świadcstwo – k.17 akt ZUS)

W okresie zatrudnienia ubezpieczona przebywała na ukropach bezpłatnych w dniach:

- 27 stycznia 1990 roku,
- od 12 do 14 kwietnia 1990 roku,
- 17 kwietnia 1990 roku,
- 2 maja 1990 roku,
- 5 maja 1990 roku,
- 31 maja 1990 roku,
- 15 czerwca 1990 roku,
- 13 kwietnia 1991 roku,
- od 22 do 24 kwietnia 1991 roku. (zaświadczenie w aktach osobowych, k.16)

Organ rentowy zaliczył ubezpieczonej do stażu ubezpieczeniowego okresy zatrudnienia w (...) SA w Ł.

- okresy składkowe w wymiarze 12 lat 4 miesięcy i 20 dni,

- okresy nieskładkowe – ograniczone do 1/3 okresów składkowych - 4 lata 1 miesiąc i 17 dni.

Staż pracy ubezpieczonej na dzień 31 grudnia 1998 roku wynosi 19 lat 10 miesięcy i 11 dni. (karta przebiegu zatrudnienia – k.22)

Zakład pracy wypłacał ubezpieczonej dodatek za pracę w szkodliwych warunkach. (karty wynagrodzeń – k.16)

Powyższy stan faktyczny w istocie jest bezsporny między stronami. Istotne w sprawie okoliczności zostały ustalone na podstawie dowodów z dokumentów z akt osobowych ubezpieczonej oraz zeznań ubezpieczonej. Zeznania ubezpieczonej dotyczące wykonywanej pracy, przebywania na urlopach wychowawczych znajdują potwierdzenie w dowodach z dokumentów.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne.

Zgodnie z treścią art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, nr 748) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art.184 ust.2 ww. ustawy, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013 roku, emerytura, o której mowa w ust.1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Prawo do emerytury na podstawie art.184 ww. ustawy przysługuje ubezpieczonemu, który na dzień wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnił określone w niej wymogi stażowe, a po tej dacie osiągnął wymagany wiek, niezależnie od tego czy w chwili osiągnięcia tego wieku wykonywał pracę w szczególnych warunkach, czy wykonywał inną pracę i czy pozostawał w zatrudnieniu.

Z treści przepisu art.32 ww. ustawy wynika, że możliwe jest wcześniejsze przejście na emeryturę przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie art.32 ust.4 ww. ustawy wiek emerytalny, o którym mowa w ust.1 rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki na podstawie którym osobom wymienionym w ust.2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Za dotychczasowe przepisy (w rozumieniu art.32 ust.4 ww. ustawy) należy uważać przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, poz.8 nr 43 z późn. zm.), ale wyłącznie w zakresie regulowanym przez ww. ustawę o emeryturach i rentach, a więc co do wieku emerytalnego, rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków, na jakich osobom wykonującym prace określone w ust.2 i ust.3 art. 32 tej ustawy przysługuje prawo do emerytury (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 roku, III ZP 30/01, OSNAP 2002/10/243 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 roku, II UK 31/09, Lex nr 559949).

Zgodnie z treścią §3 i 4 ww. rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż ubezpieczona nie wykazała, że legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999 roku 20-letnim okresem składkowym i nieskładkowym.

Okresy zaliczane do okresów składkowych zostały wymienione w art.6 ww. ustawy o emeryturach i rentach. Do okresu składkowego zalicza się m.in. okres ubezpieczenia czyli opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (art.4 punkt 4 ww. ustawy o emeryturach i rentach). Do okresów składkowych zalicza się także, stosownie do treści art.10 ust.1 punkt 3 ww. ustawy okresy przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 roku pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Okresy zaliczane do okresów nieskładkowych zostały wymienione w art.7 ww. ustawy i należą do nich m.in. okresy urlopu wychowawczego, urlopu bezpłatnego udzielonego na podstawie przepisów w sprawie bezpłatnych urlopów dla matek pracujących opiekujących się małymi dziećmi, okresy pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, okresy zasiłków z ubezpieczenia społecznego: chorobowego i opiekuńczego. Zgodnie z treścią art.5 ust.2 ww. ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym 1/3 udowodnionych okresów składkowych.

Ubezpieczona B. G. urodziła się (...), 30 maja 1976 roku ukończyła 16 lat. Do czasu podjęcia zatrudnienia w Ł. Zakładach (...) do 3 października 1979 roku pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców. Okres ten (3 lat 4 miesiące i 4 dni) organ rentowy zaliczył do okresów składkowych, stosownie do treści art.10 ust.1 punkt 3 ww. ustawy o emeryturach i rentach.

W okresie zatrudnienia w Ł. Zakładach (...) ubezpieczona przebywała na urloпах wychowawczych:

- 1) od 15 września 1981 roku do 15 września 1983 roku,
- 2) od 29 sierpnia 1984 roku do 27 lipca 1986 roku,
- 3) od 3 listopada 1986 roku do 29 sierpnia 1989 roku.

Okres przebywania na urlopie wychowawczym, zgodnie z treścią art.7 punkt 5 ww. ustawy jest okresem nieskładkowym.

Okresy nieskładkowe ograniczone do 1/3 okresów składkowych wnoszą 4 lat 1 miesiąc i 17 dni.

Okres składkowy wynosi zatem 12 lat 4 miesiące i 20 dni.

Łącznie staż pracy ubezpieczonej na dzień 1 stycznia 1999 roku (okresy składkowe, okresy nieskładkowe i okres pracy w gospodarstwie rolnym) wynosi 19 lat 10 miesięcy i 11 dni.

Dodatkowo należy wskazać, iż ubezpieczona nie wykazała również 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczona w okresie zatrudnienia w Ł. Zakładach (...) wykonywała prace przy produkcji i wykończeniu wyrobów włókienniczych”. Prace te zostały wymienione w dziale VII punkt 4 wykazu A stanowiącego załącznik do ww. rozporządzenia. Ubezpieczona zajmowała stanowisko zgrzeblarza, szarpacza. Z ustaleń Sądu wynika, iż pracodawca stosował wymiennie nazwy stanowiska – operator maszyn rozwłókniających (szarpacz). Natomiast w zarządzeniu Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 19 z dnia 6 sierpnia 1983 roku w sprawie w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego (D.Urz. MG z 1983 roku poz.1 nr 2) wskazano, że do prac w warunkach szczególnych należą prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych na stanowisku zgrzeblarza (Dział VII punkt 1 podpunkt 4). Zarządzenie to zostało uchylone zarządzeniem nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 roku (Dz.Urz.MG 1987 roku poz. 4 nr 7) w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego. W zarządzeniu nr 7 również do pracy w warunkach szczególnych zaliczone zostały prace przy obróbce surowców włókienniczych i ich przędzeniu na stanowisku zgrzeblarz (załącznik nr 2, Wykaz a Dział VII punkt 1 podpunkt 1). Ubezpieczona wykonywała również prace operatora maszyn rozwłókniających (szarpacza).

Niesporny między stronami jest okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach od 4 października 1979 roku do 14 września 1981 roku i od 16 września 1983 roku do 28 sierpnia 1984 roku (2 lata 10 miesięcy i 25 dni). W tym czasie ubezpieczona pracowała na stanowisku zgrzeblarza.

Pracodawca stosował wymiennie nazwę stanowiska ubezpieczonej – operator maszyn rozwłókniających (szarpacz). Prace te należą do prac przy wymienionych w wykazie A Dział VII punkt 4 ww. rozporządzenia jako prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych.

Zatem do okresu pracy w szczególnych warunkach należy zaliczyć okres od 30 sierpnia 1989 roku do 31 grudnia 1998 roku - 10 lat i 4 miesiące. Okres ten wraz z okresem zaliczonym przez organ rentowy (2 lata 10 miesięcy i 4 dni) jest niższy niż 15 lat.

Do okresu pracy w szczególnych warunkach nie można zaliczyć okresów urlopów wychowawczych. Sąd podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 kwietnia 2016 roku (II UK 193/15, Legalis nr 1460780), że „skoro przez pracę w szczególnych warunkach rozumie się wykonywanie takiej pracy, a nie pozostawanie w stosunku pracy, to nie ma podstaw do zaliczenia urlopu wychowawczego do okresu pracy w szczególnych warunkach, skoro pracownik w czasie tego urlopu jest zwolniony z obowiązku świadczenia pracy w szczególnych warunkach.”

Reasumując ubezpieczona nie spełnia warunków do przyznania emerytury – na dzień 1 stycznia 1999 roku:

- 1) nie legitymuje się 20-letnim okresem składkowym i nieskładkowym,
- 2) nie legitymuje się 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art.477¹¹§1 k.p.c. oddalił odwołanie jako niezasadne.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć ubezpieczonej, pouczając ją o prawie, terminie i sposobie złożenia apelacji.

25.07.2016 r.